

.1

Herontwikkeling Entree-Zuid (PDC locatie)
te Odijk, gemeente Bunnik

Archeologisch bureauonderzoek

versie 1
30 september 2024

Arcure

Inhoud

Samenvatting.....	3
1 Inleiding.....	4
1.1 Doel van het bureauonderzoek.....	4
1.2 Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied.....	4
1.3 Vraagstelling.....	6
1.4 Administratieve gegevens.....	7
1.5 Huidige situatie en toekomstig gebruik.....	8
1.6 Overheidsbeleid.....	8
2 Resultaten.....	10
2.1 Landschapsgeschiedenis.....	10
2.2 Archeologie.....	11
2.3 Bodemverstoringen.....	17
3 Gespecificeerde archeologische verwachting.....	20
4 Conclusie en advies.....	21
4.1 Conclusie.....	21
4.2 Advies.....	21
5 Literatuur.....	22

Samenvatting

Ter plaatse van het huidige Politie Diensten Centrum (PDC) te Odijk ontwikkelt Van Wanrooij Projectontwikkeling een nieuwe woonwijk. Vanwege het archeologisch beleid van de gemeente Bunnik dient hierbij rekening gehouden te worden met mogelijk aanwezige archeologische waarden: bij bodemingrepen groter dan 500 m² of dieper dan 0,50 m onder maaiveld, is een archeologisch onderzoek noodzakelijk. Te voorzien is dat voor de aanleg van de wijk deze grenswaarden overschreden zullen worden. Daarom is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, waarbij op basis van bodemkundige, archeologische en bouwkundige informatie een specifieke archeologische verwachting voor het plangebied is opgesteld.

Uit het onderzoek bleek dat het plangebied op een stroomrug van de Kromme Rijn ligt. Deze stroomrug heeft zich gevormd tussen de midden-Romeinse en de midden-Romeinse tijd, tussen ca. 550 v. Chr. tot 200 na Chr. Daarmee zijn er archeologische resten uit de periode midden-ijzertijd tot en met de vroege middeleeuwen te verwachten. Deze resten kunnen bestaan uit huiserven, grafvelden of Romeinse infrastructuur, m.n. wegen. Vanaf in ieder geval de late middeleeuwen was het gebied in gebruik als landbouwgrond, totdat in de jaren 70 van de vorige eeuw het gebied werd ingericht als bedrijfslocatie van Kodak, met kantoorgebouwen en parkeerterreinen. In ieder geval de kelder onder een deel van het zuidoostelijke gebouw heeft geleid tot verstoring van het archeologisch niveau. Hier zijn geen archeologische resten meer te verwachten.

Geadviseerd wordt om een verkennend archeologisch booronderzoek uit te voeren om te bepalen of de bodemopbouw vanaf het verwachte archeologisch niveau nog intact is en wat de precieze landschappelijke ligging van het terrein op de stroomgordel is: oeversrug, (rest)geul of mogelijk ook komgebied. Bij dit booronderzoek dienen ook, voor zover mogelijk, de kruipruimtes onder de huidige gebouwen betrokken te worden. Na dit booronderzoek kan bepaald worden welke terreindelen eventueel in aanmerking komen voor vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven.

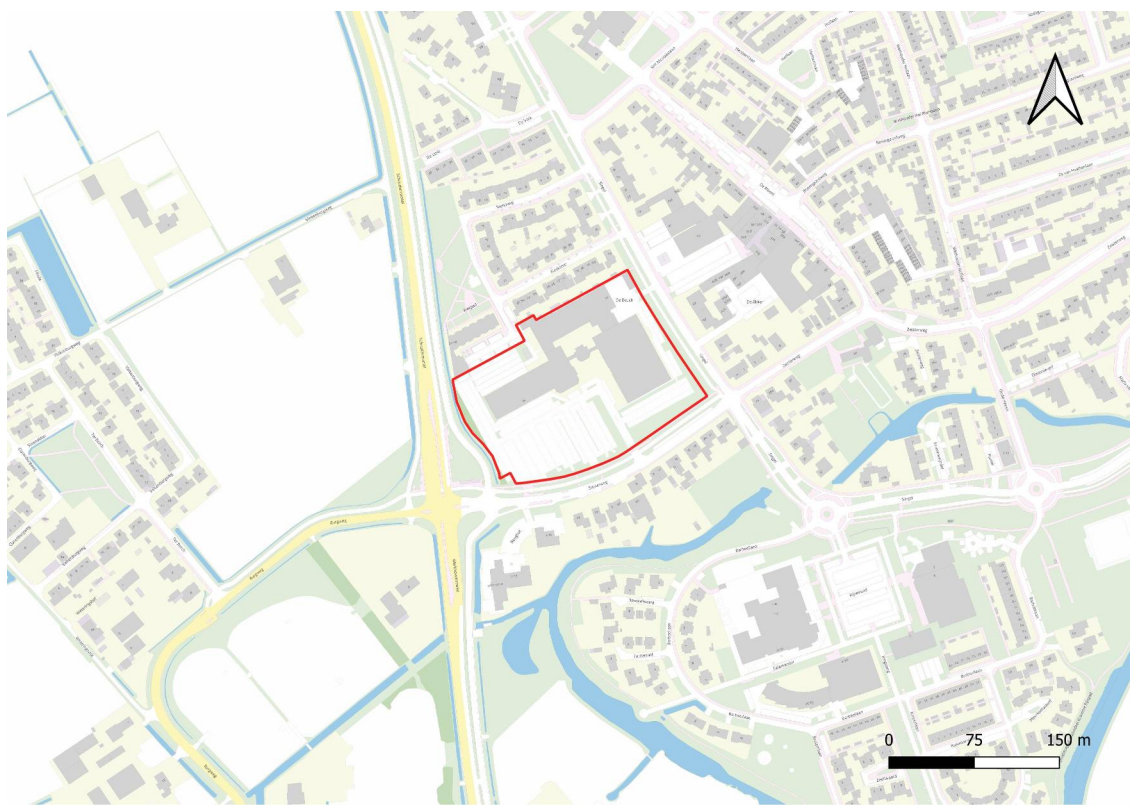
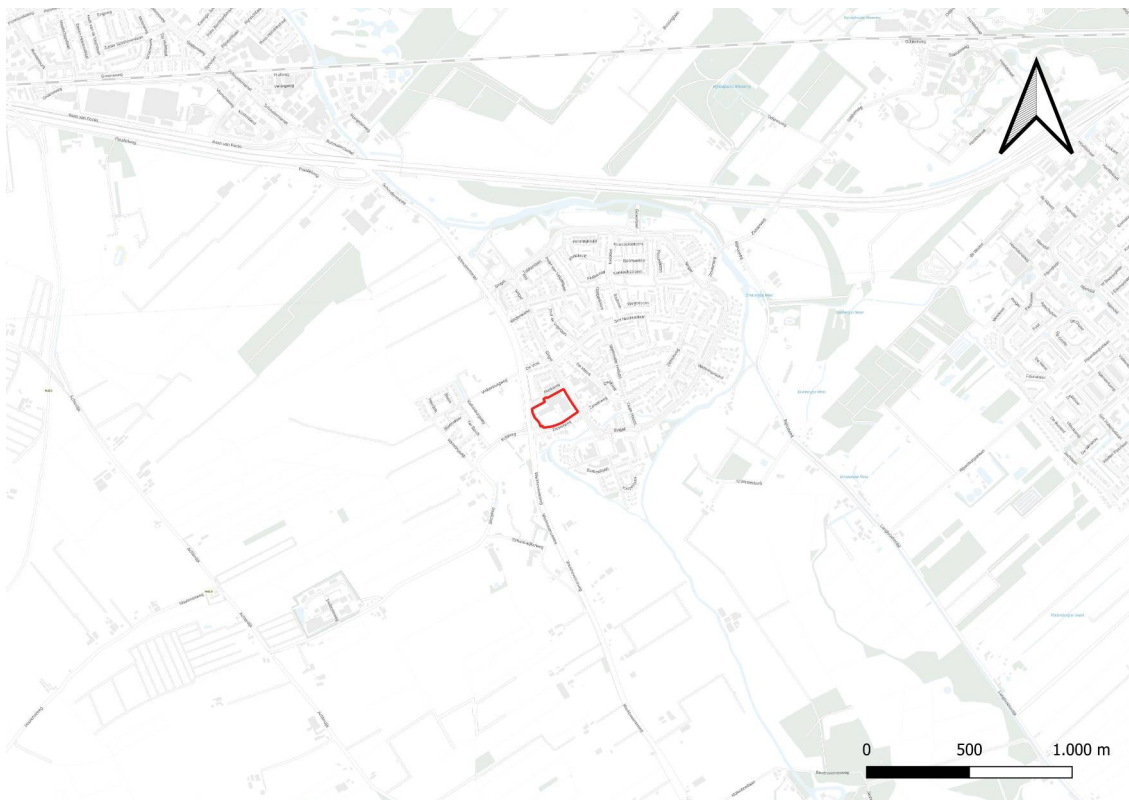
1 Inleiding

1.1 Doel van het bureauonderzoek

Momenteel bereidt Van Wanrooij Projectontwikkeling plannen voor om een nieuwe woonwijk te bouwen ter plaatse van de PDC-locatie in Odijk (afb. 1). Voorzien is de aanleg van 230 tot 250 woningen. Hiertoe is een nieuw omgevingsplan noodzakelijk. Hoewel de exacte inrichting van het gebied nog niet vaststaat, is het al wel zaak om in kaart te brengen of bij het plan mogelijke archeologische waarden in het geding zijn. Om te bepalen of het bouwplan gevolgen kan hebben voor eventueel aanwezige of verwachte archeologische resten, is een archeologisch bureauonderzoek nodig. Hiermee kan vervolgens bepaald worden of er, gezien het vigerende archeologiebeleid van de gemeente, mogelijk vervolgstappen nodig zijn. Doel van het archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een specifieke archeologische verwachting aan de hand van bestaande bodemkundige, archeologische en bouwkundige informatie. Archeologische resten zijn niet willekeurig verspreid over het landschap, maar sterk gerelateerd aan bepaalde landschapsvormen en bodemkenmerken. Door gegevens over bekende vindplaatsen om het plangebied te combineren met de gereconstrueerde landschapsgeschiedenis, kan bepaald worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig kunnen zijn en wat de aard, datering en diepteligging daarvan is. Hierbij wordt ook nagegaan of eerdere bodemingrepen de gaafheid en conservering van mogelijke archeologische resten beïnvloed kunnen hebben. Tot slot wordt de archeologische verwachting geconfronteerd met de geplande bodemingrepen, zodat inzichtelijk wordt of daadwerkelijk archeologische waarden aangetast zullen worden door de nieuwe plannen. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek (Centraal College van Deskundigen Archeologie, 2022).

1.2 Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Om de landschappelijke en archeologische context te begrijpen, worden in dit onderzoek niet alleen gegevens over het plangebied zelf betrokken, maar ook data uit de directe omgeving, in een straal van circa 500 meter er omheen (zie afb. 5).

Afbeelding 1: Het plangebied (rode lijn) in Odijk.

1.3 Vraagstelling

In het navolgende onderzoek zal ingegaan worden op de volgende vragen:

- Wat is de landschapsgeschiedenis van het plangebied en wat betekent dit voor de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw?
- Welke archeologische gegevens zijn reeds bekend over het plangebied en de directe omgeving?
- Hoe is het plangebied in het verleden gebruikt, wat is het gebruik nu en wat is de invloed daarvan op de te verwachten archeologische resten en de gaafheid daarvan?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op mogelijk aanwezige archeologische resten?
- Wat is de gespecificeerde archeologische verwachting (inclusief de verwachte conservering en gaafheid) voor het plangebied?
- Op welke wijze kan bij de verdere planvorming en -realisatie met eventueel aanwezige archeologische waarden worden omgegaan?

1.4 Administratieve gegevens

Projectnaam	Entree Zuid
Provincie	Utrecht
Gemeente	Bunnik
Toponiem	Odijk
Kaartblad (1:25.000)	32C
Oppervlakte	ca. 24.300 m ² (plangebied)
RD-coördinaat (centrum)	x: 144.256/y: 451.188
Hoogte maaiveld	ca. 2,40-3,30 m +NAP
Archis-onderzoeksnummer	5642609100
AMK-terrein	nvt
Type onderzoek	Bureauonderzoek
Versie rapportage	1
Opdrachtgever	Van Wanrooij Projectontwikkeling BV te [REDACTED], via Crevasse Advies te [REDACTED]
Uitvoerder	Arcure
Auteur/Senior archeoloog	[REDACTED]
Actorregistratienr.	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
Bevoegde overheid	Gemeente Bunnik
KNA-versie	4.2

1.5 Huidige situatie en toekomstig gebruik

Het plangebied bestaat uit één kadastraal perceel, gemeente Odijk, sectie A, nr. 3323, en ligt tussen de Schoudermantel (Provinciale weg), de Zeisterweg en de Singel. Aan de noordwestzijde is inmiddels de wijk De Rietkamp aangelegd.

De kantoorgebouwen op het terrein zijn momenteel in gebruik als Politie Diensten Centrum (PDC) en zullen worden gesloopt, waarna er woningen zullen worden gebouwd, deels appartementsgebouwen, deels grondgebonden woningen. Behalve uit kantoorgebouwen, bestaat de huidige terreininrichting uit erfverharding, parkeerplaatsen, gazon en plantsoen.

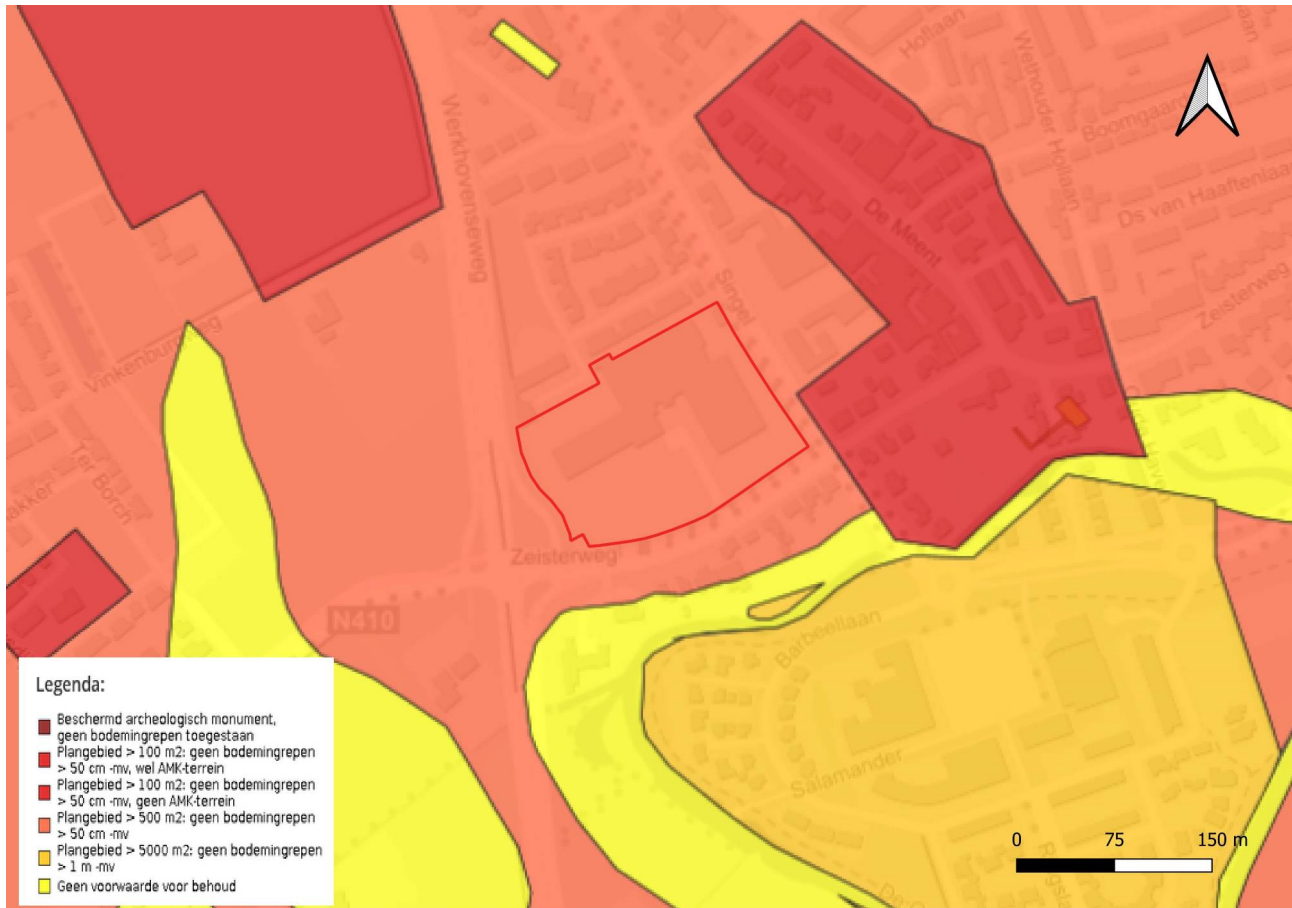

Afbeelding 2: Stedenbouwkundige inrichtingsschets van het bouwplan. Bron: INBO.

1.6 Overheidsbeleid

Voor de realisatie van het nieuwbouwplan is een nieuw omgevingsplan nodig, omdat het huidige bestemmingsplan geen woningen toelaat. Bij het opstellen van dit nieuwe ruimtelijke plan dient rekening gehouden te worden met het archeologiebeleid van de gemeente, vastgelegd in een beleidsplan met kaart (Klerks & Simons, 2011). Volgens deze beleidskaart geldt voor het plangebied een regiem dat bij bodemingrepen groter dan 500 m² of dieper dan

0,50 m -Mv archeologisch onderzoek vereist is (afb. 3). Hoewel de exacte inrichting van het nieuwbouwplan nog niet vaststaat, is aan te nemen dat één of beide grenswaarden overschreden zullen worden bij de aanleg van de nieuwe wijk. Daarmee bestaat er een archeologische onderzoeksplicht. Mocht echter bij nadere uitwerking van de bouwplannen blijken dat de noodzakelijke bodemroering onder deze vrijstellingsgrens valt, dan vervalt de plicht tot nader onderzoek.

Afbeelding 3: Het plangebied (rode lijn) op de gemeentelijke beleidskaart.

2 Resultaten

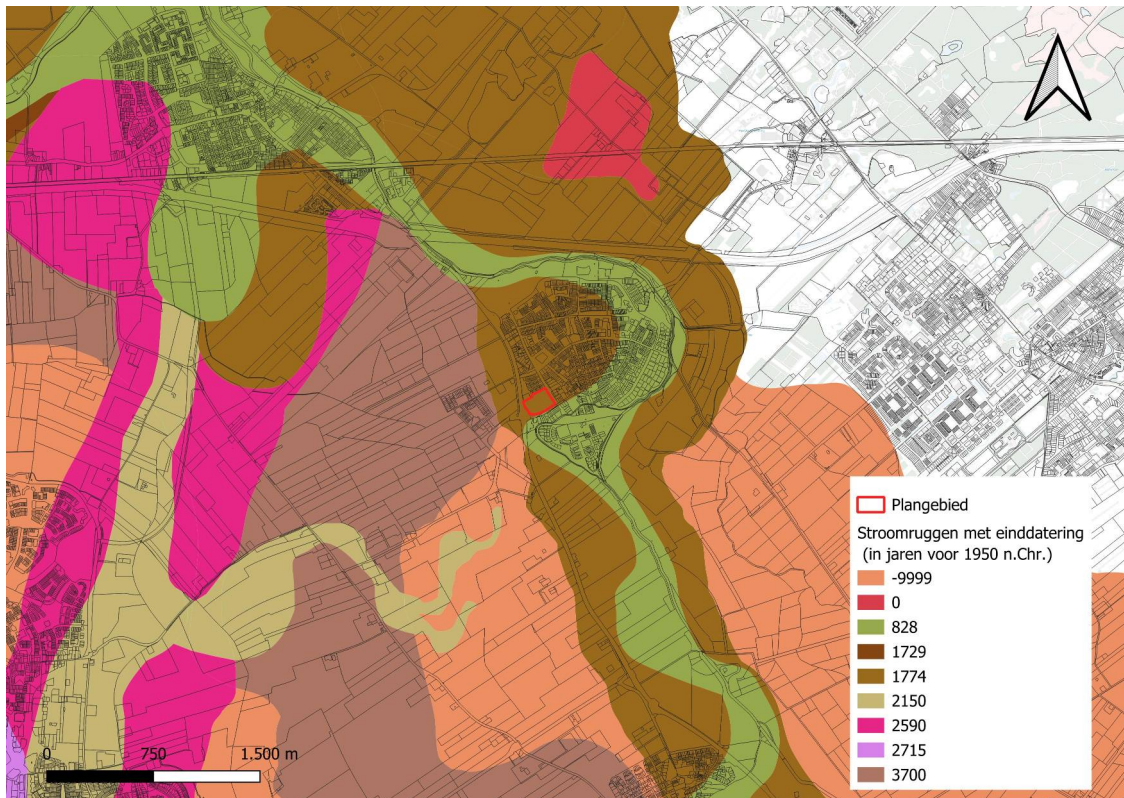
2.1 Landschapsgeschiedenis

Het plangebied ligt op een stroomgordel van de Rijn, die gevormd is vanaf het midden van de ijzertijd (ca. 550 v. Chr.) en tot de midden-Romeinse tijd (ca. 200 na Chr.) actief was (Cohen e.a., 2012)(afb. 4). De (Kromme) Rijn liep ten zuiden en oosten van het plangebied en vormde in de Romeinse tijd de grens (limes) van het Romeinse rijk. In 1122 werd deze Rijnloop afgedamd bij Wijk bij Duurstede. Sindsdien is het geen actieve rivier meer. Bij geologisch en archeologisch onderzoek direct ten zuiden van het plangebied zijn restgeul-vullingen aangetroffen¹. Mogelijk strekken deze zich uit tot in het plangebied. Blijkens een bodemkundige boring op ca. 100 m ten westen van het plangebied, bestaat de bodem tot 1,50 -Mv uit zware zavel, afgewisseld met lagen lichte klei². Bodemkundig wordt dit beschreven als Kalkhoudende ooivaaggronden³. Daarmee is aan te nemen dat het plangebied op een oeverwal lag en mogelijk enige tijd op de overgang naar komgebied. De stroomgordel, en zeker de hogere oeverwalgronden daarbinnen, vormden een aantrekkelijke plaats voor bewoning. Daarom zijn er in het plangebied archeologische nederzittingsresten te verwachten uit de periode late ijzertijd tot en met de vroege middeleeuwen. Tevens zijn er aanwijzingen dat er in de Romeinse tijd een weg door het plangebied heeft gelopen (zie onder, par. 2.2.).

1 Cruchten, 2022; www.dinoloket.nl, geotechnische boring nr. BHR000000368690.

2 www.dinoloket.nl, boringr. BHR000000253051.

3 code Rd90A. Bodemkaart van Nederland 1: 50.000, versie 2023-1. www.dinoloket.nl.

Afbeelding 4: Het plangebied op de paleogeografische kaart van de Rijn-Maas-delta. Bron: Cohen e.a., 2012.

2.2 Archeologie

Bekende archeologische waarden

In het plangebied en het onderzoeksgebied daarom heen, met een straal van 500 m, liggen geen wettelijk beschermde archeologische monumentterreinen. Wel heeft een terrein op ca. 190 m naar het noordwesten in het verleden op de zogenoemde AMK-kaart de status van "Terrein van zeer hoge archeologische waarde" gekregen (afb. 5, nr. 2217). De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) was een beleidsinstrument dat tot 2014 door de Provincies werd gebruikt voor hun ruimtelijke orderingsbeleid. In het betreffende terrein liggen nederzettingsresten uit de periode ijzertijd-laet-Romeinse tijd.

Direct ten oosten van het plangebied ligt de oude dorpskern van Odijk, zoals deze op de oudste kadasterkaart van 1832 weergegeven is. Hier kunnen archeologische resten van de vroegere dorpsbebouwing liggen, reden waarom dit gebied op de AMK-kaart de aanduiding "Terrein van hoge archeologische waarde" heeft gekregen (afb. 5, nr. 12214).

Tot slot ligt ca. 300 m naar het westen AMK-terrein 12217. Hier staat de boerderij het Burgje. Het gebouw dateert uit de 18e eeuw, maar bevat een ouder stenen tongewelf. Het betreft de resten van een middeleeuws versterkt huis of borg, die in de kern teruggaat tot de 13^e eeuw⁴. Hieronder zal deze locatie nog aan de orde komen.

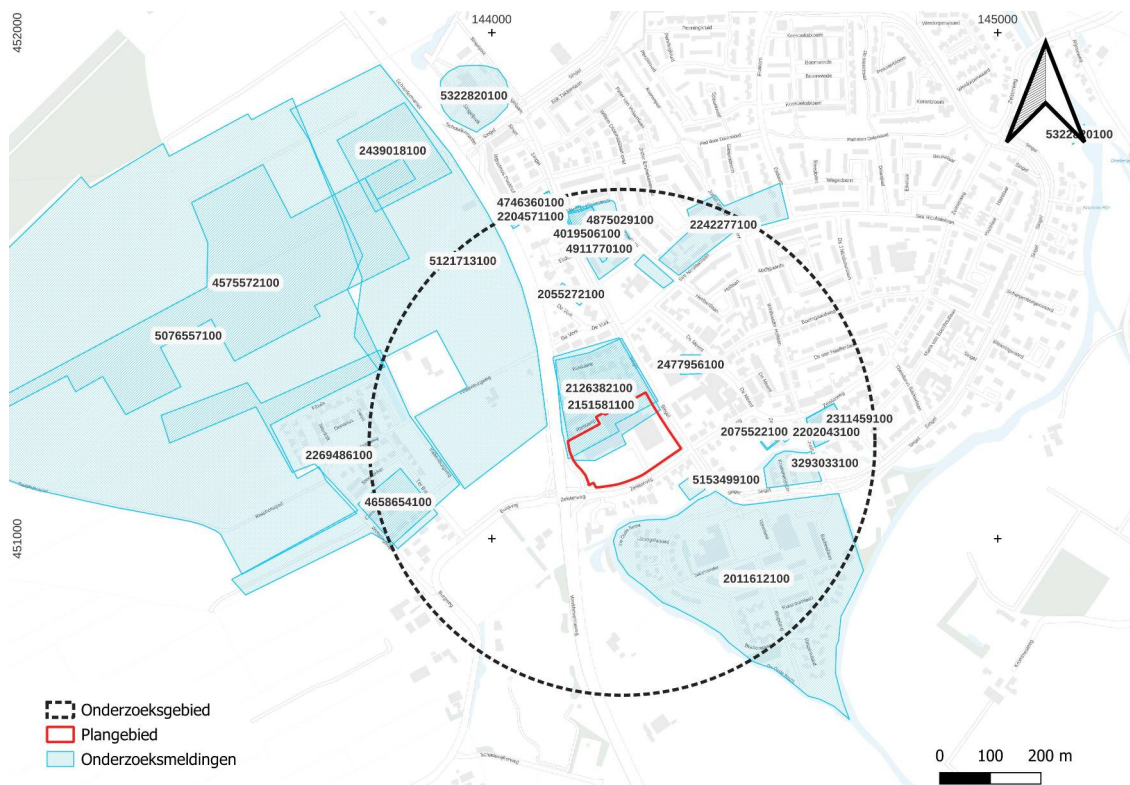
⁴ Engelsdorp Gastelaars, 2021.

Afbeelding 5: AMK-terreinen om het plangebied. Bron: ARCHIS, 2024.

Relevant zijn verder de archeologische onderzoeken die in en om het plangebied zijn uitgevoerd (afb. 6). Dit betreft met name onderzoek waar in het veld waarnemingen zijn gedaan, dus borend of gravend onderzoek. Bureauonderzoeken laten we hier buiten beschouwing, omdat die geen nieuwe archeologische informatie opleveren, maar, net als het onderhavige onderzoek, alleen de bestaande informatie ordenen en interpreteren. De onderstaande gegevens zijn ontleend aan onderzoeks- en vondstmeldingen, zoals die in de landelijke archeologische database ARCHIS zijn opgenomen. Deze wordt beheerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed⁵.

⁵ Archis, 2024.

Afbeelding 6: Onderzoeksmeldingen in en om het plangebied. Bron: ARCHIS, 2024.

Direct ten noorden van het plangebied, op het terrein van het vroegere magazijndeel van de Kodaklocatie is ten behoeve van de nieuwe woonwijk de Rietkamp een archeologisch booronderzoek uitgevoerd, gevolgd door een proefsleuvenonderzoek (afb. 6; nrs. 2126382100 en 2151581100). Los van enkele losse Romeinse aardewerkscherven, werden er echter geen nederzettingssporen of andere resten ouder dan de nieuwe tijd aangetroffen⁶.

Onderzoeksmelding nr. 2477956100 ten noordoosten van het plangebied betreft een melding van een uitgevoerde opgraving. Dit is echter een dubieuze melding, daar de precieze locatie niet bekend is en er over de resultaten van het onderzoek ook niets in ARCHIS wordt gemeld.

Melding nr. 5153499100 betreft een booronderzoek uit 2022. Hierbij werden restgeulafzettingen van de Kromme Rijn aangetroffen. Daarom moet dit onderzochte gebied altijd relatief nat en drassig geweest zijn en daardoor niet geschikt voor bewoning⁷.

Melding 2075522100 ten oosten van het plangebied betreft een proefsleuvenonderzoek, uitgevoerd door de toenmalige ROB, voorganger van de RCE. Over resultaten of mogelijke rapportage wordt in ARCHIS niets gemeld.

Nr. 3293033100 ten zuiden van de vorige melding gelegen, betreft een verkennend archeologisch booronderzoek uit 2015. Hierbij werden restgeulafzettingen en beddingafzettingen aangetroffen, zoals te verwachten direct naast de loop van de Kromme Rijn. Bewoningsresten zijn hier verder niet te verwachten⁸.

⁶ Leijnse, 2006; Tump, 2009.

⁷ Cruchten, 2022.

⁸ Nales, 2015.

De meldingen 2202043100 en 2311459100 betreffen boor- en proefsleuvenonderzoek aan de Oude Haven in 2008 resp. 2011. Oudere bewoningsresten dan uit de 18e eeuw werden niet aangetroffen, wat te verklaren valt doordat hier geen oeverwalafzettingen aanwezig waren, maar kleiafzettingen. Daarmee is aan te nemen dat het onderzochte areaal tot in de nieuwe tijd laag en nat gelegen was⁹.

Nr. 2011612100 heeft betrekking op een archeologisch booronderzoek uit 2001. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat de bodem hier grotendeels bestaat uit oever- en kronkelwaardafzettingen. De oeverafzettingen geven een hoge verwachting op archeologische resten. Archeologisch resten werden echter niet gevonden¹⁰.

Melding 2242277100 in het noordoosten van het onderzoeksgebied ziet op een in 2009 uitgevoerd booronderzoek, voorafgaand aan de bouw van een nieuw scholencomplex en woningen. Er werden hierbij echter geen archeologische indicatoren aangetroffen¹¹.

Het onderzoek 5322820100 betreft archeologisch booronderzoek uit 2023. Hierbij werden onder een ca. 40 cm dikke ophooglaag oeverwalafzettingen geregistreerd¹².

Onderzoeksmelding 2055272100 betreft een door de ROB in 2000 uitgevoerd waardestellend proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden resten uit de Romeinse tijd tot en met de merovingische tijd vrijgelegd. Tot een rapportage of publicatie heeft dit echter niet geleid.

De meldingen 4019506100, 4875029100 en 4911770100 betreffen opvolgend verkennend boor- en proefsleuvenonderzoek, met tot slot een opgraving aan het Jochem Janszplantsoen en Singel¹³. De bodem bleek te bestaan uit oeverwalafzettingen in het westelijk deel en kronkelwaardafzettingen aan de oostkant. Het onderzoek leverde nederzettingsresten op uit de periode midden ijzertijd tot en met de vroege middeleeuwen.

De nrs. 2204571100 en 4746360100 verwijzen naar een boor- en proefsleuvenonderzoek aan de Wilgenkamp uit 2008 resp. 2019¹⁴. Hierbij kwamen op en aan de flank van een relatief hoge oeverwal nederzettingsresten uit de Midden ijzertijd tot begin Late ijzertijd (4e-3e eeuw voor Chr.) en de laat-Romeinse tijd tot vroege middeleeuwen (4e-6e eeuw na Chr.) aan het licht. Aan de westzijde van de provinciale weg, ter plaatse van de nieuwe wijk Kersenweide zijn in het recente verleden diverse boor- en proefsleuvenonderzoeken uitgevoerd ter voorbereiding van de nieuwbouw. In deze zone bevinden zich behalve de Kromme Rijnstroomgordel, ook oudere gordels (Werkhoven en Houten), waardoor bewoningsresten verder teruggaan dan dan uit de midden ijzertijd, nl. tot in de midden-bronstijd. Uit het hele spectrum van bronstijd tot en met late middeleeuwen en nieuwe tijd bleken nederzettingsresten of resten van (versterkte) boerderijen en begraven hofsteden aanwezig. Ook bevond zich in het gebied een grafveld uit de periode laat-Romeinse tijd - vroege middeleeuwen¹⁵.

9 Thijs & Wullink, 2008a; Spitzers & Leuving, 2011.

10 Tol, 2000.

11 Eimermann e.a., 2009.

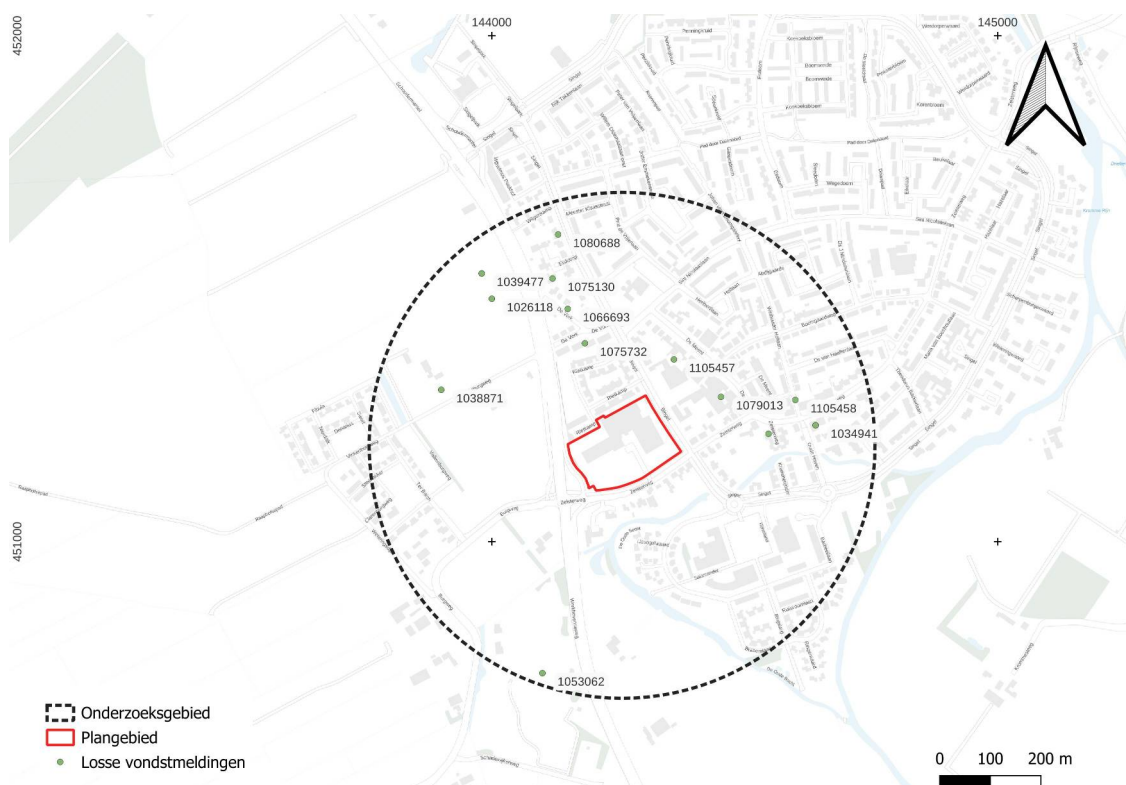
12 Houwman, 2023.

13 Brouwer, 2016; Leeuwe, 2022.

14 Thijs & Wullink, 2008b; Leeuwe, 2023.

15 Booronderzoeken: 2269486100, 2439018100, 4890581100 en 4575572100. Coppens & Sprangers, 2015; Eimermann & Klerks, 2010; Exaltus, 2018; Jansen, 2023. Proefsleuvenonderzoeken: 4658654100, 5076557100 en

Buiten het onderzoeksgebied, maar relevant voor het plangebied is een in 2017 uitgevoerde opgraving langs de Singel direct ten oosten van de provinciale weg N229, op ca. 600 m ten noorden van het plangebied¹⁶. Hierbij werden greppels aangesneden, die worden geïnterpreteerd als bermgreppels van een Romeinse weg. Mogelijk liep deze weg door het plangebied, en wel aan de westzijde hiervan. Het betreft hierbij niet de zogenaamde Limesweg, de toenmalige militaire hoofdweg, maar een secundaire weg.

Afbeelding 7: Meldingen van losse vondsten in en om het plangebied. ARCHIS, 2024.

Naast regulier onderzoek, zijn er uit het plangebied ook losse vondstmeldingen bekend (afb. 7). Dit zijn dus vondsten, die niet bij een van de bovengenoemde onderzoeken zijn aangetroffen.

Melding 1034941 betreft de vondst van Romeins aardewerk in 1972. De vondstomstandigheden zijn echter verder onduidelijk.

De vondstmeldingen 1026118, 1038871, 1039476, 1039477, 1053062, 1105457 en 1105458 betreffen vondsten die zijn gedaan tijdens een midden jaren 70 van de vorige eeuw uitgevoerde oppervlaktekartering. Het materiaal varieert van archeologisch relevant tot modern, onbestemd materiaal. Verdere contextgegevens ontbreken net zoals een rapportage. Ook de overige losse vondstmeldingen ontberen context, documentatie of rapportage en zijn daarmee niet bruikbaar om de archeologische verwachting voor het plangebied nader te specificeren.

5121713100 . Engelsdorp Gastelaars, 2021; Mousch, 2023; Goossens, 2024.

16 Schute, 2017 en mededeling per mail van gemeentelijke archeologisch adviseur mevr. drs. L. Bruning.

Gemeentelijke verwachtingskaart

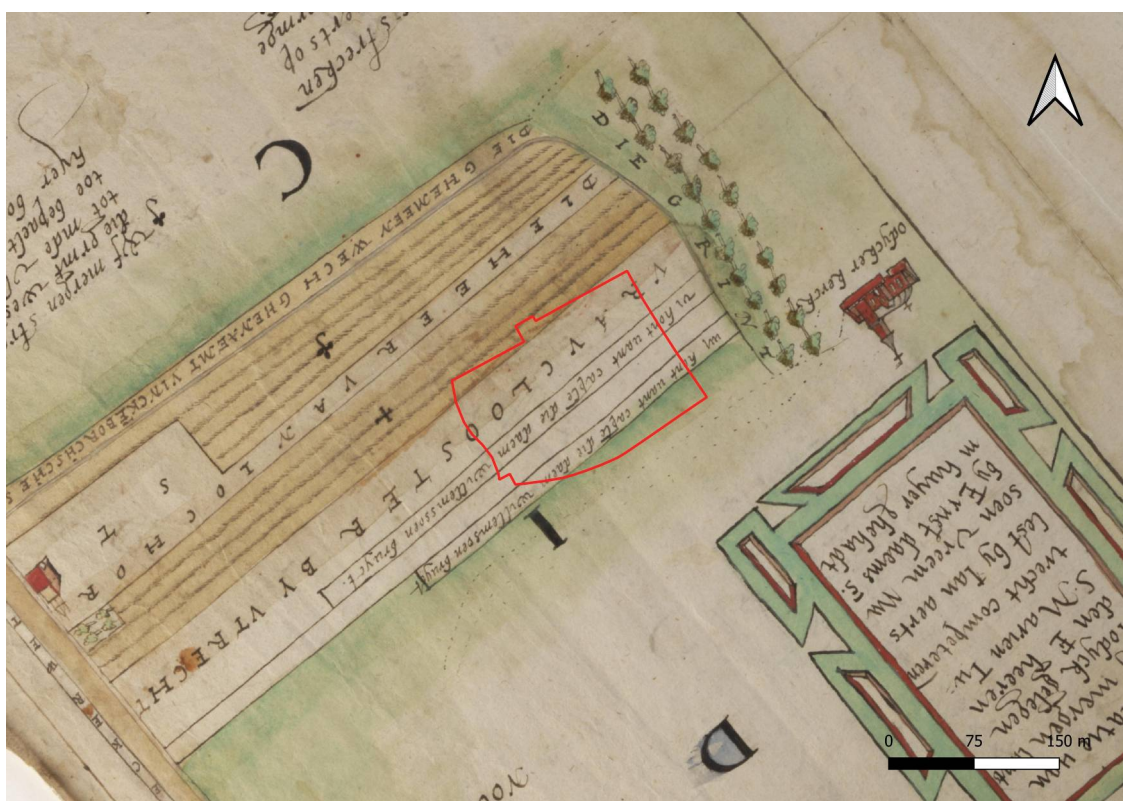
De gemeente hanteert geen eigen archeologische verwachtingskaart. Uitgangspunt voor de omgang met archeologische (verwachtings)waarden is de archeologische beleidskaart. Deze is hierboven, in par. 1.6 aan de orde gekomen.

Afbeelding 8: Het plangebied op het gedigitaliseerde kadaster van 1832. Bron: HISGIS.nl.

Historische situatie

Ten tijde van de vroegste kadastrale kartering omstreeks 1832 was het plangebied en omgeving in gebruik als akkerland (afb. 8). Vanaf in ieder geval de late middeleeuwen was dit al het geval (Van Oostroom, 2024). Ook op een kaart uit 1583 met daarop bezittingen van het kapittel van Sint Marie te Utrecht, staat het huidige plangebied als akkerland weergegeven (afb. 9)¹⁷. Deze situatie bleef ongewijzigd tot 1973 (afb. 10). Toen verrezen de eerste gebouwen van Kodak-Eastman, het huidige noordelijke kantoorgebouw. De beide bouwblokken aan de zuidwest- en zuidoostzijde werden er in 1979 aan toegevoegd, waarna het zuidoostelijke blok in 1981 nog werd uitgebreid naar het zuiden. Voor het overige bestond het terrein uit erfverharding met klinkerbestrating, plantsoen en gazon (afb. 10).

Afbeelding 9: Het plangebied op een kaart met bezittingen van het Kapittel van Sint Marie te Utrecht. Bron: Het Utrechts Archief (zie noot 17).

2.3 Bodemverstoringen

Blijkens archeologisch proefsleuvenonderzoek ten noorden van het plangebied, ligt het niveau waarop archeologische sporen zichtbaar worden waarschijnlijk op ca. 70 tot 80 cm onder maaiveld. Het deel van het zuidoostelijke kantoorgebouw uit 1979 bevat een kelder met een diepte van ca. 2,70 m -Mv (afb. 11). Hier is met zekerheid aan te nemen dat er geen archeologische resten meer aanwezig zijn. De overige bouwdelen bevatten een kruipruimte. Of met het uitgraven van de bouwputten hier indertijd ook het archeologisch niveau is geraakt en

¹⁷ Het Utrechts Archief, toegang 221 Kapittel van Sint Marie te Utrecht, inv.nr. 1420. Digitaal: <https://hetutrechtsarchief.nl/collectie/609C5C366B7B4642E0534701000A17FD>

mogelijk is verstoord, is onbekend. Voor het overige valt aan te nemen dat de diepere rioolleidingen in het terrein mogelijk tot enige vorm van verstoring hebben geleid.

Afbeelding 10: Het plangebied op de topografische kaart 1:25.000 uit 1973 (boven) en 1990 (onder). Bron: Topotijdreis.nl

Afbeelding 11: De huidige bebouwing in het plangebied. In zwart het onderkelderde bouwdeel. Bron: Basisregistratie Gebouwen en Adressen (pdok.nl) en bouwtekening 1977.

3 Gespecificeerde archeologische verwachting

Voor het plangebied geldt een hoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten. Gezien de bekende archeologische vindplaatsen in de omgeving van het plangebied en de ligging op de stroomrug van de Kromme Rijn, betreft dit vindplaatsen vanaf de midden ijzertijd tot en met de vroege middeleeuwen. Er zijn geen aanwijzingen dat er bewoning uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd is te verwachten.

De te verwachten archeologische resten zullen de volgende kenmerken hebben:

Datering

midden ijzertijd-vroege middeleeuwen.

Complextype

Boerderijerven; mogelijk grafvelden met crematiegraven of begravingen; Romeinse infrastructuur (wegen).

Omvang

Van geïsoleerde huiserven tot kleine gehuchten met meerdere gelijktijdige boerderijen; lijnvormige structuren (wegen).

Diepteligging

Direct onder de bouwvoor dan wel op ca. 70 tot 80 cm -Mv, in de top van de oeverwalafzettingen.

Gaafheid en conservering

Onbekend.

Uiterlijke kenmerken

Sporen in de vorm van paalkuilen, waterputten, afvalkuilen, crematie- of inhumatiegraven met greppelstructuren, akkergreppels, weggreppels en wegverharding (grind).

Mogelijke verstoringen

In ieder geval onder een deel van het huidige zuidoostelijke kantoorgebouw; verder onbekend.

4 Conclusie en advies

4.1 Conclusie

Het plangebied ligt op de stroomrug van de Kromme Rijn, op oeverwalafzettingen van deze rivier. Daarmee zijn er archeologische resten uit de periode midden-ijzertijd tot en met de vroege middeleeuwen te verwachten. Deze resten kunnen bestaan uit huiserven, grafvelden of Romeinse infrastructuur, m.n. wegen. Vanaf in ieder geval de late middeleeuwen was het gebied in gebruik als landbouwgrond, totdat in de jaren 70 van de vorige eeuw het gebied werd ingericht als bedrijfslocatie van Kodak, met kantoorgebouwen en parkeerterrein. In ieder geval de kelder onder een deel van het zuidoostelijke gebouw heeft geleid tot verstoring van het archeologisch niveau. Hier zijn geen archeologische resten meer te verwachten.

Het archeologisch beleid van de gemeente Bunnik bepaalt dat in het plangebied bij bodemingrepen groter dan 500 m² of dieper dan 0,50 m -Mv archeologisch onderzoek nodig is. Naar verwachting zal de geplande nieuwbouw deze grenswaarden overstijgen. Daarom dient de archeologische verwachting getoetst te worden door veldonderzoek.

4.2 Advies

Geadviseerd wordt om een verkennend archeologisch booronderzoek uit te voeren om te bepalen of de bodemopbouw vanaf het verwachte archeologisch niveau nog intact is en wat de precieze landschappelijke ligging van het terrein op de stroomgordel is: oeverrug, (rest)geul of mogelijk ook komgebied. Bij dit booronderzoek dienen ook, voor zover mogelijk, de kruipruimtes onder de huidige gebouwen betrokken te worden. Na dit booronderzoek kan bepaald worden welke terreindelen eventueel in aanmerking komen voor vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven.

5 Literatuur

- ARCHIS, 2024. Archeologisch informatiesysteem ARCHIS, beheerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Geraadpleegd 12 september 2024. <http://archis.cultureelerfgoed.nl>.
- Brouwer, E.W., 2016. bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek - verkennende fase Jochem Janszplantsoen en Singel te Odijk, gemeente Bunnik (UT). Laagland Archeologie Rapport 33. Laagland Archeologie, Eindhoven.
- Centraal College van Deskundigen Archeologie, 2022. Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA): Versie 4.2. SIKB, Gouda.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik, A.H. Geurts, 2012. Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta. Dept. Fysische Geografie. Universiteit Utrecht. Digitale Dataset.
- Coppens, C.F.H. & J. Sprangers, 2015. Plangebied Carpoolplaats Odijk, gemeente Bunnik; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase). RAAP-notitie 5062. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Cruchten, T.S. van, 2022. Odijk, Singel. Gemeente Bunnik (UT). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase. Transect-rapport 2915. Transect, Nieuwegein.
- Dijkstra, J., 2000. Aanvullend archeologisch onderzoek aan de Vork en bij de Oude Haven te Odijk, gemeente Bunnik. ADC-rapport 47. ADC, Bunschoten.
- Eimermann, E., M.J.P. Gouw & W.A.M. Hessing, 2009. Nieuwbouw voormalig scholeneiland St. Nicolaaslaan te Odijk, gem. Bunnik. Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van verkennende boringen. Vestigia-rapport V636. Vestigia, Amersfoort.
- Eimermann, E. en K. Klerks, 2010. Crematie opgeboord - 'percelen Mocking' Odijk West, gem. Bunnik. Ruimtelijk advies op basis van een inventariserend veldonderzoek. Vestigia-rapport 738. Vestigia, Amersfoort.
- Engelsdorp Gastelaars, H. van, 2021. Erf onderzocht. 'Het Burgje' te Odijk. ADC-rapport 5455. ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.

- Exaltus, R., 2018. Odijk, Schoudermantel 64, Gemeente Bunnik (Ut.). Archeologisch Bureauonderzoek en Verkennend Archeologisch Booronderzoek (IVO-O). De Steekproef-rapport 2017-11/12. De Steekproef, Zuidhorn.
- Goossens, T.A., 2024. Romeinse bewoning op de stroomgordel van de Kromme Rijn in Odijk, gemeente Bunnik. Een archeologisch karterend en waarderend proefsleuvenonderzoek in plangebied Odijk-West Kersenweide, deelgebied 1. Archol-rapport 797. Archol, Leiden.
- Houwman, M.T., 2023. Gemeente Bunnik, Plangebied drie locaties in Odijk. Archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek (verkennende fase). BAAC-rapport V-22.0903. BAAC, 's-Hertogenbosch.
- Jansen, B., 2023. Kersenweide te Odijk, gemeente Bunnik. Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend en karterend booronderzoek. ADC Rapport 6096. ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.
- Klerks, K. & M. Simons, 2011. Archeologische beleidskaart voor het buitengebied van Bunnik en de kernen Bunnik, Odijk en Werkhoven. Vestigia Rapport V793. Vestigia, Amersfoort.
- Leeuwe, R. de, 2022. Plangebied Jochem Janszplantsoen en Singel te Odijk, Gemeente Bunnik. Proefsleuvenonderzoek en een archeologische opgraving van een midden ijzertijd en vroegmiddeleeuwse vindplaats. RAAP-rapport 5708. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Leeuwe, R. de, 2023. Plangebied Singel 56 te Odijk. Nederzettingsresten uit de midden ijzertijd en vroege middeleeuwen A. Archeologische proefsleuven. RAAP-rapport 6652. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Leijnse, K., 2006. Plangebied Kodaklocatie Odijk, gemeente Bunnik; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek. RAAP-notitie 1877. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Mousch, R.G. van , 2023. Van Kersenpit tot Kersenweide. Plangebied Odijk, Kersenweide (deelgebied 2, 3 en 4) gemeente Bunnik. BAAC-rapport A-21.0146. BAAC, 's-Hertogenbosch.

- Nales, T., 2015. Transect-rapport 710: Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, verkennende fase. Odijk, Oude Haven 1, Gemeente Bunnik (UT). Transect Rapport 710. Transect, Utrecht.
- Ooststroom, A. van, 2024. Historisch Grondbezit Utrecht.
<https://portal.giscloud.com/map/1225327/hisgis-utrecht/>
Geraadpleegd 13-9-2024.
- Schute, I.A., 2017. Kruising N229 met de Singel te Odijk, gemeente Bunnik; archeologisch onderzoek: een opgraving. RAAP-rapport 3218. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.
- Spitzers, T.A. & J.H.F. Leuving, 2011. Oude Haven/Zeisterweg te Odijk. Synthegra rapport S100349. Synthegra, Doetinchem.
- Thijs, W.J.F. & A.J. Wullink, 2008a. Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek d.m.v. boringen op het terrein de Oude Haven-Zeisterweg te Odijk, Gemeente Bunnik. ARC Rapport 2008-86. ARC, Geldermalsen.
- Thijs, W.J.F. & A.J. Wullink, 2008b. Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op het terrein aan de Singel 56 te Odijk, gemeente Bunnik (U.). ARC-briefrapport 2008-124. ARC, Geldermalsen.
- Tol, A.J., 2000. Plangebied Rijnland te Odijk, gemeente Bunnik. Een Aanvullende Archeologische Inventarisatie. RAAP-rapport 638. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Tump, M., 2009. Odijk Kodaklocatie. Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. BAAC rapport A-07.0125. BAAC, 's-Hertogenbosch.